

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต ๒๓๗ ม.๘ ต.ศรีสุนทร อ.ถลาง จ.ภูเก็ต ๘๓๑๑๐ โทร.๐ ๗๖๖๘ ๕๒๕๓

ที่ กษ ๐๘๑๘.๐๖/ภก.๑๓๑

วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอส่งสรุปบทเรียนการเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอนระบบ LDD e-Training รอบที่ ๑

เรียน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต

ตามที่กรมพัฒนาที่ดิน กำหนดให้ข้าราชการทั่วไป ดำเนินการจัดทำตัวชี้วัดรายบุคคล ด้านการพัฒนาบุคลากร “ระดับความสำเร็จของการพัฒนาความรู้” รอบการประเมินที่ ๑ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕) ของปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ โดยให้มีการพัฒนาความรู้ ๒ เรื่อง (ผ่านระบบ e-training โดยพัฒนาครบถ้วนตามเงื่อนไขของหลักสูตรอย่างน้อย ๑ เรื่อง) และมีการสรุปบทเรียน ๑ เรื่องส่งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ภายในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๕ นั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้า นางสาวทิพวัลย์ จรรย์รักษ์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ สังกัด สถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๑ กรมพัฒนาที่ดิน ได้มีการพัฒนาความรู้ผ่านการพัฒนาทางไกลด้วยระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (LDD e-Training) จำนวน ๑ เรื่อง ในหลักสูตร “การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน” เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอสรุปบทเรียนหลักสูตรดังกล่าว ตามรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวทิพวัลย์ จรรย์รักษ์)

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

ท.ร.บ.
ท.ร.บ. ๑๑
อ.ว.
ท.ร.บ. ๑๑

สรุปทเรียนที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้
หลักสูตรที่ ๙ การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน
การเข้าเรียนจนจบหลักสูตร และทำแบบทดสอบการประเมิน ระหว่างวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๕

สรุปสาระสำคัญ

๑. วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการตรวจสอบดินและการแปลผลวิเคราะห์ดินทางการเกษตร
๒. เพื่อประเมินสถานะของธาตุอาหารพืชที่สำคัญหรือความอุดมสมบูรณ์ของดินเพื่อใช้เป็นแนวทางในการใช้ปุ๋ยหรือการปรับปรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตของพืชเพื่อการพัฒนาที่ดินในทางการเกษตร
๓. เพื่อประโยชน์ในการศึกษาด้านการสำรวจและจำแนกดินเพื่อการพัฒนาที่ดินในทางการเกษตร
๔. เพื่อประโยชน์ในการศึกษาด้านสภาพแวดล้อม (ecology) โดยเน้นหนักไปทางการวิเคราะห์โลหะหนักในดินเพื่อการพัฒนาที่ดินในทางการเกษตร

๒. เนื้อหาสาระที่สำคัญ

๒.๑ ความสำคัญของการวิเคราะห์ดิน

การตรวจสอบวิเคราะห์ดิน ตรวจสอบเพื่อประเมินความสามารถของดินในการปลดปล่อยธาตุอาหารออกมาให้พืชใช้ประโยชน์ร่วมกับสมบัติทางกายภาพและสมบัติทางเคมี เช่น เนื้อดิน ความเป็นกรดเป็นด่างของดิน ปริมาณอินทรีย์วัตถุ เป็นต้น สมบัติต่างๆ เหล่านี้ส่งผลต่อ ปริมาณกิจกรรมและประเภทของจุลินทรีย์ดิน ความสามารถในการละลายได้ของธาตุอาหารพืช ซึ่งการ วิเคราะห์ดินจะทำให้ทราบถึงระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินว่าอยู่ในระดับต่ำ ปานกลาง หรือสูง หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการประเมิน สุขภาพดิน

๒.๒ การเก็บตัวอย่างดิน

ช่วงเวลาในการเก็บตัวอย่างดินที่เหมาะสมที่สุด คือ หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตเล็กน้อย หรือ ก่อนเตรียมดินปลูกพืชครั้งต่อไป โดยเผื่อเวลาสำหรับการตรวจวิเคราะห์ดินจนถึงการส่งผลวิเคราะห์ดินกลับมาให้แก่ผู้ส่ง รวมแล้วประมาณ ๑-๒ เดือน สำหรับการเก็บตัวอย่างหลักการเก็บผลผลิตหรือก่อนการปลูกพืช เพื่อให้ทราบถึงระดับธาตุอาหารในดินและแนวทางการจัดการดินก่อนปลูกพืชครั้งต่อไป

๒.๓ การแนะนำการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม การแปลผลและรายงานผลการวิเคราะห์ดิน

๑. การแนะนำการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม

ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม เป็นชุดน้ำยาและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจวิเคราะห์สมบัติทางเคมีของตัวอย่างดิน ๔ รายการหลัก ได้แก่ ไนโตรเจน (N) ฟอสฟอรัส (P) โพแทสเซียม (K) และค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ได้มีการทดสอบเปรียบเทียบกับผลวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ๒ วิธีการ จนกระทั่งมีผลการวิเคราะห์ที่ใกล้เคียงที่สุด (ประมาณ ๘๐% โดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับวิธีในห้องปฏิบัติการ) จึงเสมือนเป็นการจำลองห้องปฏิบัติการสู่การนำไปใช้ในภาคสนามได้โดยง่าย เกษตรกรไม่ต้องเสียเวลาในการส่งตัวอย่างดินมาวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการเกษตรกร หมอดินอาสาหรือผู้สนใจทั่วไปก็สามารถนำไปปฏิบัติวิเคราะห์ดินในพื้นที่ของตนเองได้ เพราะไม่ต้องใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ขั้นสูง และทราบผลวิเคราะห์อย่างรวดเร็ว จึงประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดินในเบื้องต้นได้ก่อนทำการเพาะปลูกพืช ข้อมูลผลวิเคราะห์ดินจากชุดตรวจสอบดินภาคสนามนี้สามารถนำไปใช้ในการหาอัตราปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้ ทำให้มีการใส่ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม ไม่ใส่มากเกินไปจนความจำเป็นเป็นการลดภาระรายจ่ายในการซื้อปุ๋ยของเกษตรกรอีกทางหนึ่ง

๒. การแปลผลและรายงานผลการวิเคราะห์ดิน

เมื่อเกษตรกรได้รับผลการวิเคราะห์ดินแล้วสามารถประเมินระดับธาตุอาหารแต่ละชนิดว่าสูง ปานกลาง หรือ ต่ำ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (pH) กับความต้องการปุ๋ยในการปรับปรุงดินจากค่ามาตรฐานที่สามารถประเมินได้ด้วยตนเอง

๒.๔ การแนะนำช่องทางการบริการวิเคราะห์ดิน

แนะนำเกษตรกรผ่าน QR Cord/เว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน/line/เอกสารแนะนำ

๓. ประโยชน์ของการตรวจวิเคราะห์ดิน

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้ทราบถึง เนื้อดิน ความเป็นกรดเป็นด่างของดิน ปริมาณอินทรีย์วัตถุ ซึ่งการวิเคราะห์ดินจะทำให้ทราบถึงระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินว่าอยู่ในระดับต่ำ ปานกลาง หรือสูง และดินเหมาะสมที่จะปลูกพืชชนิดใดได้ และลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดต้นทุนการผลิต

๒. ผลวิเคราะห์ดินเป็นปัจจัยที่ชี้บ่งถึงกำลังการผลิต ของดินที่มีผลต่อการตัดสินใจ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการเพาะปลูกพืช การเลือก ชนิดและพันธุ์พืช อัตราและชนิดของปุ๋ยเคมี ตลอดจน การจัดการดินด้านอื่นๆร่วมด้วย เพื่อให้การใช้ ประโยชน์ที่ดินเหมาะสมกับศักยภาพของดินอย่าง แท้จริงและมี ประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะใน ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมให้เกษตรกร ใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ ดิน เพื่อเป็นการลดต้นทุนใน การซื้อสารเคมี และวัสดุปรับปรุงดินต่างๆ ซึ่งจะทำให้ลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้

ผู้สรุปบทเรียน

นางสาวทิพวัลย์ จรรย์รักษ์

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ